

ПВНЗ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Крипційної комісії

 І. Литвин

2019 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ**

галузь знань: 08 Право

спеціальність: 081 Право

освітня програма: Право

форма навчання: денна

для вступників для здобуття ступеня бакалавр

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», здобутого за іншою спеціальністю.

Кропивницький – 2019 р.

Обговорено
на засіданні кафедри публічного та приватного права
ПВНЗ КІДМУ
протокол № 7 від 28 лютого 2019 року

Затверджено
на засіданні Приймальної комісії ПВНЗ КІДМУ
протокол № 4 від 26 березня 2019 р.

Укладачі:

Заставська Лариса Павлівна – голова фахової атестаційної комісії, кандидат юридичних наук, професор;

Дегтярєва Світлана Володимирівна – член фахової атестаційної комісії, кандидат юридичних наук;

Степанов Павло Леонідович - член фахової атестаційної комісії, кандидат юридичних наук;

Фільштейн Володимир Леонідович - член фахової атестаційної комісії, кандидат юридичних наук;

Гордуз Олена Анатоліївна - член фахової атестаційної комісії, старший викладач.

ЗМІСТ

- I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
- II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ
- III. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ,
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ
- IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування – з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними навчальної програми за спеціальністю 081 Право, освітня програма «Право».

Завдання фахового випробування – оцінювання теоретичної підготовки вступників з фахових дисциплін; виявлення рівня їх аналітичних здібностей, вміння узагальнювати теоретичну інформацію; оцінювання спроможності вступників до послідовного, логічного та аргументованого викладення навчального матеріалу та власних думок; визначення здатності застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Характеристика змісту фахового випробування. Програма фахового випробування має міждисциплінарний синтетичний характер. Його зміст відповідає функціям, для виконання яких повинен бути підготовлений вступник. Згідно з чинною освітньо-кваліфікаційною характеристикою зазначеного напрямку підготовки до таких функцій належать: регулювання, аналітична, організаційна, статистична. Фахове випробування проводиться у формі тестів з основ правознавства. Відповідь вступники фіксують письмово на аркуші відповіді на вступному випробуванні зі штампом Приймальної комісії. Фахове випробування проводиться за екзаменаційним білетом, який містить тридцять тестів. До кожного тесту пропонується чотири варіанти відповіді. Один варіант відповіді вірний. Тривалість фахового випробування одна година.

Вимоги до підготовки вступника. На фахове випробування виносяться теоретичні питання з основ теорії держави та права, конституційного права, цивільного права, адміністративного права, кримінального права, сімейного права, трудового права.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Розділ I. Основи теорії держави та права.

Тема 1. Походження, сутність та ознаки держави. Поняття держави у світі різних підходів щодо визначення. Основні ознаки держави. Суверенітет держави. Внутрішня і зовнішня сторони суверенітету. Суверенітет народу. Національний суверенітет. Поняття державної влади і її співвідношення з політичною владою. Методи і форми забезпечення державою інтересів суспільства, громадян, національних і соціальних спільнот (груп). Сутність держави. Аспекти сутності держави.

Тема 2. Походження, сутність та ознаки права. Історичні типи права: рабовласницьке, феодальне, буржуазне, соціалістичне. Основні уявлення та вчення про право. Визначення поняття права. Соціальна цінність права. Право як спеціальний регулятор суспільних відносин. Ознаки права (нормативність, системність, формальна визначеність, вольовий характер, загальна обов'язковість, гарантованість державою). Право як система норм (правил) поведінки особи, нормативна основа організації та функціонування державної влади, об'єднань громадян, інших осіб. Об'єктивне та суб'єктивне право. Природне та позитивне право. Функції права. Загально-соціальні (виховна, інформаційна, орієнтаційна, оцінювачна) та спеціально-соціальні (юридичні) функції права (регулятивні – статична та динамічна, охоронна).

Тема 3. Громадянське суспільство та соціально-правова держава. Громадянське суспільство: поняття, структура, основні ознаки, сутність. Громадянин і громадянське суспільство. Взаємозалежність і взаємодія громадянського суспільства і держави. Історія виникнення соціальної держави. Поняття, види та ознаки соціальної держави. Україна як соціальна держава. Поняття правової держави. Ознаки правової держави: верховенство права та закону; розподіл влад; охорона прав та свобод громадян; взаємна відповідальність держави та особи; соціальна та юридична захищеність особи; конституційна законність та конституційний контроль; взаємозв'язок

держави з громадським суспільством. Проблеми та шляхи формування правової держави в Україні.

Тема 4. Функції держави. Поняття функцій держави. Визначення основних напрямів діяльності держави. Класифікація функцій держави, їх взаємозумовленість і взаємозв'язок. Функції сучасної Української держави і функції державних органів: їх відмінність і взаємозв'язок. Правові форми здійснення державою своїх функцій.

Тема 5. Механізм держави. Поняття механізму держави. Роль механізму держави у забезпеченні здійснення її функцій. Структура механізму сучасної держави та її правова основа. Державні органи, установи, підприємства і організації, їх місце і роль у механізмі держави. Державні і недержавні (комерційні) організації: специфічні риси їх функціонування у механізмі держави.

Тема 6. Форма держави. Поняття форми держави. Форма правління, форма державного устрою, форма державного (політичного) режиму, їх поняття та основні риси. Монархія і республіка. Види монархічних форм правління. Сучасні монархії. Види республіканських форм правління. Парламентська, президентська, парламентсько-президентська та президентсько-парламентська республіка. Форма правління в Україні. Поняття форми державного устрою. Національно-державний та адміністративно-територіальний устрій держави. Унітарна держава, її основні ознаки. Автономія в унітарній державі. Федеративна держава. Види федерацій. Конфедерація. Демократичний політичний режим. Антидемократичний режим.

Тема 7. Джерела права. Поняття правового (юридичного) акту. Види правових актів. Поняття та ознаки нормативно-правового акту. Закони та підзаконні акти, їх загальні та особливі риси. Закон як нормативно-правовий акт держави вищої юридичної сили. Класифікація законів. Конституційні, кодифікаційні та прості (звичайні) закони. Загальні та спеціальні закони. Конституція держави. Відмінність Конституції від всіх інших правових актів

державної влади. Підзаконні нормативно-правові акти. Нормативно-правові акти парламенту (України). Нормативно-правові акти глави (президента) держави. Правові акти уряду (Кабінет Міністрів України), їх основні види. Юридичні акти міністерств та центральних відомств, їх класифікація та юридична природа. Нормативно-правові акти місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Локальні нормативні акти (підприємств, установ, організацій).

Тема 8. Систематизація законодавства. Систематизація нормативно-правових актів (законодавства), її поняття, ознаки, форми поняття та ознаки інкорпорації та кодифікації законодавства. Загальна та галузева кодифікація. Свод законів, уложення законодавства, систематичне зібрання законодавства, збірки законів (нормативних актів) тощо. Принципи систематизації та кодифікації законодавства. Хронологічний та предметний підходи.

Тема 9. Норми права та форми їх реалізації. Поняття норми права та її основні ознаки. Види норм права. Регулятивні і правоохоронні норми права. Дозволяючі (уповноважуючі), зобов'язуючі, забороняючі норми права. Матеріальні та процесуальні норми права: їх взаємозв'язок і відмінність. Класифікація норм права за рівнем їх нормативності. Колізійні норми. Значення класифікації норм права для їх ефективної реалізації. Структура норми права. Гіпотеза, диспозиція, санкція (прості, складні, абсолютно та відносно визначені). Структура регулятивних та правоохоронних норм права. Форми викладу правових норм у статтях нормативно-правових актів (пряма, посилкова і бланкетна, казуїстична, абстрактна). Співвідношення норми права та статті нормативно-правового акту.

Тема 10. Поняття, значення і способи тлумачення правових норм. Поняття тлумачення норм права, його основні риси. З'ясування та роз'яснення змісту правових норм (їх окремих елементів). Способи тлумачення норм права, поняття та основні види. Граматичне (філологічне, семантичне, лінгвістичне) тлумачення норм права. Логічне, історичне, телеологічне та наукове тлумачення правових норм. Класифікація

тлумачення норм права. Види тлумачення правових норм за суб'єктом. Офіційне тлумачення норм права та його види (легальне, аутентичне). Юридична природа (наслідків) офіційного тлумачення правових норм, його обов'язковість в правозастосуванні. Неофіційне тлумачення норм права, його основні риси та види. Доктринальне тлумачення правових норм та його значення для правозастосування та удосконалення механізму правового регулювання (науково-практичні коментарі, дослідження права: дисертації, статті, монографії і т.ін.). Професійне та побутове тлумачення норм права. Види тлумачення норм права за обсягом: буквальне, поширювальне (розширене) та обмежувальне тлумачення, їх значення для вірного, обгрунтованого та законного прийняття юридичного рішення (акту). Нормативне та казуальне тлумачення правових норм (за результатом). Акти тлумачення, їх види та юридична природа.

Тема 11. Система права. Система права та правова система їх співвідношення. Поняття та основні риси структури права. Рівні (елементи) структури права: правова норма, інститут права, галузь права, підгалузі права. Система права. Матеріальне та процесуальне право. Публічне та приватне право. Система законодавства: поняття, основні риси та структурні підрозділи. Співвідношення системи права й системи законодавства.

Тема 12. Правові відносини. Поняття та основні ознаки правових відносин. Склад (структура) правових відносин. Матеріальні та юридичні аспекти змісту правовідносин. Основні елементи складу правовідносин: суб'єкти, зміст (юридичний, фактичний), об'єкти. Зміст правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Правосуб'єктність фізичних осіб. Правоздатність. Дієздатність. Деліктоздатність. Правосуб'єктність юридичних осіб. Публічні (некомерційні) і приватні (комерційні) юридичні особи. Об'єкти правових відносин: поняття та ознаки. Види об'єктів правових відносин: їх поняття та види згідно законодавства України. Їх правовий режим. Юридичний факт.

Тема 13. Законність і правопорядок. Поняття та сутність законності. Законність як принцип життя цивілізованого суспільства. Режим законності у

правовій державі. Принципи та вимоги законності. Конституційне забезпечення законності. Система гарантій законності. Соціальні та юридичні гарантії законності. Суспільний порядок та правовий порядок. Поняття правопорядку, його співвідношення з законністю та демократією. Законність та дисципліна. Види дисципліни.

Тема 14. Правопорушення та відповідальність за їх скоєння. Ознаки правопорушення: протиправність, винність (деліктоздатність), соціальна шкідливість (небезпечність), наслідки. Склад правопорушення. Суб'єкт правопорушення та його особливості у різних галузях (інститутах) права. Об'єктивна сторона правопорушення, її ознаки. Причинний зв'язок між правопорушенням (дією) та наслідками. Суб'єктивна сторона правопорушення: вина, її форми – умисел та необережність. Прямий та непрямий умисел, протиправна амовпевненість та протиправна необережність.

Розділ II. Конституційне право.

Тема 1. Поняття, предмет і джерела конституційного права України. Поняття конституційного права. Предмет конституційного права, його структура. Методи конституційного права. Місце і роль конституційного права в системі національного права України. Система конституційного права, її елементна характеристика. Конституційно-правові норми: поняття, види та особливості. Конституційно-правові інститути: поняття, види та особливості. Конституційно-правові відносини, їх форми та особливості. Джерела галузі конституційного права.

Тема 2. Основи конституційного ладу України. Ознаки і принципи конституційного ладу України. Закріплення конституційного ладу в Конституції України. Риси України як конституційної держави. Поняття державного ладу України та характеристика його принципів. Конституційне закріплення форми української держави. Конституційне закріплення основ громадянського суспільства та відносин між державою та людиною,

державою і громадянином. Поняття і сутність суспільного ладу. Основні принципи суспільного ладу. Система суспільного ладу.

Тема 3. Конституційно-правовий статус особи. Поняття громадянства України. Особи, які є громадянами України. Підстави набуття та припинення громадянства. Поняття основних прав і свобод людини і громадянина, їх співвідношення. Поняття конституційно-правового статусу людини та громадянина та основні принципи їх забезпечення. Класифікація і юридичні властивості основних прав і свобод. Конституційно-правове регулювання основних особистих, політичних, соціально-економічних і культурних прав громадян України, їх відповідність міжнародним стандартам прав людини і громадянина. Основні обов'язки громадян України, їх загальна характеристика. Поняття громадянства України. Особи, які є громадянами України. Підстави набуття та припинення громадянства

Тема 4. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Вибори як спосіб формування органів державної влади. Конституційне регулювання виборчої системи в Україні. Виборче право і виборча система: Співвідношення понять активне і пасивне виборче право в Україні. Поняття виборчої системи і їх види. Виборчий процес: поняття і законодавче регулювання. Стадії виборчого процесу в українському законодавстві. Поняття референдуму і його призначення. Види референдумів.

Тема 5. Система органів державної влади України. Поняття органу державної влади. Поняття механізму держави та апарату держави. Ознаки, функції, принципи діяльності й правова основа діяльності органу державної влади. Види та система органів влади в Україні. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Конституційно-правовий статус Президента України. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади України. Конституційно-правові основи судової системи та органів прокуратури.

Тема 6. Місцеве самоврядування. Поняття місцевого самоврядування. Правова природа місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Система органів місцевого самоврядування. Формування

органів місцевого самоврядування. Компетенція органів місцевого самоврядування.

Тема 7. Адміністративно-територіальний устрій України. Поняття територіального устрою держави. Територіальний та державний устрій. Політико-територіальний та адміністративно-територіальний устрій. Ознаки унітарних та федеративних держав. Різновиди унітарних держав. Конституційне закріплення форми державного устрою України як децентралізованої унітарної держави. Поняття та система адміністративно-територіального устрою України. Види адміністративно-територіальних одиниць. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.

Розділ III. Адміністративне право.

Тема 1. Адміністративне право. Державне управління. Виконавча влада як гілка державної влади та її управлінська спрямованість. Управління: загальне поняття і соціальна природа. Поняття державного управління у широкому і вузькому розумінні. Співвідношення державного управління та виконавчої влади. Державне регулювання і державне управління: співвідношення понять. Необхідність уточнення традиційного погляду на предмет адміністративного права. Предмет адміністративного права: сучасне визначення. Метод адміністративного права. Сучасна трансформація методу адміністративного права. Принципи адміністративного права. Українська наука адміністративного права на сучасному етапі. Науки про управління та організаційна наука. Порівняльно – правовий метод у науці адміністративного права. Навчальний курс адміністративного права.

Тема 2. Норми, система і джерела адміністративного права. Поняття і структура норм адміністративного права. Зростання ролі адміністративно – правових норм у регулюванні управлінських відносин. Дія адміністративно – правових норм. Види адміністративно – правових норм. Система адміністративного права: поняття і зміст. Підгалузі та інститути в системі адміністративного права. Адміністративне право – галузь публічного права. Зв'язки адміністративного права з іншими галузями українського права.

Поняття джерел адміністративного права. Види джерел адміністративного права. Адміністративне право і форми систематизації адміністративного законодавства.

Тема 3. Загальна характеристика суб'єктів адміністративного права. Фізичні особи: адміністративно – правовий статус. Поняття і види суб'єктів адміністративного права. Поняття адміністративної правосуб'єктності та адміністративно – правового статусу. Адміністративно – правовий статус громадян України. Адміністративна правоздатність і дієздатність громадян. Права та обов'язки громадян у сфері державного управління. Форми участі громадян в державному управлінні. Адміністративно – правові гарантії суб'єктивних прав громадян. Іноземні громадяни і особи без громадянства як суб'єкти адміністративного права, особливості їх адміністративно – правового статусу. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Поняття та види об'єднань громадян. Адміністративно – правовий статус об'єднань громадян. Забезпечення законності в діяльності об'єднань громадян.

Тема 4. Органи виконавчої влади: поняття, система, адміністративно – правовий статус. Поняття і види органи виконавчої влади. Система органів виконавчої влади та основні засади її структурної побудови. Президент України і система органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Органи виконавчої влади у світлі адміністративної реформи в Україні. Адміністративно – правовий статус інших (крім органів виконавчої влади) державних органів. Адміністративно – правовий статус органів місцевого самоврядування. Адміністративно – правовий статус службовців державних органів і органів місцевого самоврядування. Об'єднання громадян та їх адміністративно – правовий статус. Основні риси адміністративно – правового статусу підприємств, установ, організацій.

Тема 5. Форми та методи державного управління. Поняття форм державного управління. Види форм управління. Правові акти державного

управління, їх поняття, ознаки та юридичне значення. Відмінність актів державного управління від інших документів та рішень. Види актів державного управління. Вимоги, що ставляться до актів управління, наслідки їх невиконання. Порядок прийняття, дії, зміни, зупинення та скасування актів державного управління. Поняття методів державного управління, їх класифікація. Переконавання та примус у державному управлінні. Методи прямого і непрямого управління. Адміністративні і економічні методи. Регулювання, загальне керівництво і безпосереднє управління.

Тема 6. Місцеве самоврядування в Україні. Поняття місцевого самоврядування в Україні. Ознаки місцевого самоврядування. Правова основа діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Принципи місцевого самоврядування. Поняття системи місцевого самоврядування в Україні. Структура місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада. Виконавчі органи рад. Органи самоорганізації населення. Районні та обласні ради. Повноваження органів місцевого самоврядування. Власні повноваження. Делеговані повноваження. Сільська, селищна та міська рада. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Повноваження в галузі бюджету, фінансів і цін. Гарантії місцевого самоврядування.

Тема 7. Поняття, підстави та зміст адміністративної відповідальності. Загальна характеристика юридичної відповідальності як складової державного примусу. Види юридичної відповідальності. Поняття, ознаки та характеристика адміністративної відповідальності. Підстави настання адміністративної відповідальності. Обставини які виключають адміністративну відповідальність, звільняють від її настання, пом'якшують або ж обтяжують її настання. Суб'єкти, що притягуються до адміністративної відповідальності та їх характеристика. Адміністративні стягнення як міри адміністративної відповідальності, їх види та характеристика.

Розділ IV. Кримінальне право.

Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінального права.

Поняття та завдання кримінального права України. Функції кримінального права, предмет і метод кримінально-правового регулювання. Система кримінального права України. Принципи кримінального права України.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність. Поняття кримінального закону, його ознаки та значення. Структура Кримінального кодексу України. Тлумачення кримінального закону: поняття та значення. Види, засоби та обсяги тлумачення.

Тема 3. Чинність Закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.

Тема 4. Кримінальна відповідальність, її підстава. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття, ознаки, зміст. Момент виникнення, припинення кримінальної відповідальності. Підстави та форми реалізації кримінальної відповідальності.

Тема 5. Поняття злочину, класифікація злочинів. Поняття й ознаки злочину в кримінальному праві України. Класифікація злочинів. Малозначність діяння. Відмінність злочину від інших правопорушень.

Тема 6. Склад злочину і кваліфікація злочинів. Поняття, значення складу злочину. Функції складу злочину. Елементи, ознаки складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки злочину. Види складу злочину. Склад злочину та кваліфікація злочину. Значення складу злочину для кваліфікації злочинів.

Тема 7. Звільнення від кримінальної відповідальності Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Підстави та

порядок передачі особи на поруки у зв'язку зі звільненням від кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Перебіг строків давності – правова підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінчення строків давності.

Розділ V. Цивільне право.

Тема 1. Цивільне право в системі права України. Поняття цивільного права. Предмет та метод цивільного права. Функції цивільного права. Визначення поняття цивільного права та його система. Система принципів цивільного права. Зміст принципів справедливості, добросовісності й розумності в цивільному праві. Принцип свободи в цивільному праві України. Принцип неприпустимості зловживання правом. Принцип моральності в цивільному праві. Загальна характеристика цивільного законодавства. Структурна побудова ЦК України та його норм

Тема 2. Цивільне право як наука і навчальна дисципліна. Поняття цивілістики, її місце в правознавстві. Предмет і завдання науки цивільного права. Методологія науки цивільного права. Розвиток науки цивільного права. Сучасна українська наука цивільного права. Цивільне право як навчальна дисципліна.

Тема 3. Цивільні правовідносини. Поняття і особливості цивільних правовідносин. Суб'єкти і об'єкти цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Види цивільних правовідносин. Поняття і взаємозв'язок здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Об'єктивні й суб'єктивні умови здійснення суб'єктивного цивільного права. Порядок здійснення суб'єктивних цивільних прав. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав. Зловживання правом. Порядок виконання суб'єктивних цивільних обов'язків.

Тема 4. Загальні правові засади захисту цивільних прав та інтересів. Поняття та підстави захисту цивільних прав та інтересів. Форми та способи захисту цивільних прав та інтересів. Поняття збитків та обсяг їх

відшкодування у цивільному праві. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди як спосіб захисту цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність як спосіб захисту цивільних прав та інтересів. Поняття об'єкта цивільних прав. Речі. Майно.

Тема 5. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Результати інтелектуальної, творчої діяльності. Інформація. Особисті немайнові блага. Поняття та ознаки цінних паперів. Окремі види цінних паперів.

Тема 6. Фізична особа як суб'єкт цивільного права. Поняття фізичної особи. Правоздатність фізичної особи. Цивільна дієздатність фізичної особи. Правові підстави здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Правовий статус фізичної особи - підприємця. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця. Припинення діяльності фізичної особи як підприємця.

Тема 7. Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою. Правові наслідки появи фізичної особи, яка була оголошена померлою.

Тема 8. Опіка та піклування. Загальна характеристика опіки та піклування. Встановлення опіки та піклування. Права й обов'язки опікуна, піклувальника. Припинення опіки та піклування.

Тема 9. Юридичні особи. Поняття та ознаки юридичної особи. Правоздатність юридичної особи. Порядок виникнення і припинення юридичних осіб. Види юридичних осіб. Поняття, ознаки та порядок виникнення юридичних осіб у зарубіжних правопорядках. Класифікація юридичних осіб у праві зарубіжних держав. Правовий статус об'єднань юридичних осіб та транснаціональних корпорацій.

Тема 10. Підстави виникнення, змін та припинення цивільних правовідносин. Поняття юридичних фактів. Класифікація юридичних фактів. Загальні положення про правочини. Підстави та умови недійсності правочинів. Правові наслідки недійсності договору. Поняття представництва.

Правова природа інституту представництва. Види представництва. Здійснення представництва. Представництво за довіреністю. Поняття та значення строків (термінів) у цивільному праві. Види цивільно-правових строків (термінів). Позовна давність.

Тема 11. Виникнення та припинення права власності. Виникнення права власності. Непорушність — визначальний принцип інституту права власності. Підстави та способи припинення права власності. Окремі способи припинення права власності на майно.

Тема 12. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності і права інтелектуальної власності. Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави та момент виникнення прав інтелектуальної власності. Цивільно-правові договори та судова практика у сфері права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності та їх види. Зміст права інтелектуальної власності та здійснення суб'єктивних прав. Правові наслідки порушення прав інтелектуальної власності.

озділ VI. Сімейне право.

Тема 1. Сімейні правовідносини. Поняття та види сімейних правовідносин. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків. Захист сімейних прав та інтересів. Строки в сімейному праві. Порядок та правила обчислення строків.

Тема 2. Правовідносини подружжя. Поняття шлюбу та його правова природа. Умови укладення шлюбу. Порядок вступу до шлюбу. Державна реєстрація шлюбу та її правові наслідки. Недійсність шлюбу. Визнання шлюбу неукладеним.

Тема 3. Особисті немайнові правовідносини подружжя. Особливості особистих немайнових прав подружжя. Зміст особистих немайнових прав подружжя. Право чоловіка та дружини на зміну прізвища.

Тема 4. Майнові правовідносини подружжя. Загальна характеристика майнових правовідносин подружжя. Правовий режим роздільного майна

подружжя. Правовий режим спільного майна подружжя та його поділ. Шлюбний договір. Права та обов'язки подружжя по утриманню.

Тема 5. Укладання та припинення шлюбу. Поняття шлюбу та його правова природа. Умови і порядок укладення шлюбу. Недійсність шлюбу. Визнання шлюбу неукладеним. Поняття та підстави припинення шлюбу. Правові наслідки розірвання шлюбу. Режим окремого проживання подружжя.

Тема 6. Майнові правовідносини батьків і дітей. Правовідносини батьків і дітей щодо утримання. Обов'язок батьків утримувати дитину. Стягнення аліментів і заборгованість за аліментами. Припинення обов'язку батьків утримувати дитину. Обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків.

Тема 7. Опіка та піклування над дітьми. Поняття та сутність усиновлення. Умови, порядок та правові наслідки усиновлення. Визнання усиновлення недійсним. Скасування усиновлення. Позбавлення усиновлювача батьківських прав.

Розділ VII. Трудове право.

Тема 1. Предмет, метод і система трудового права. Трудове право як галузь права України. Місце трудового права в системі права України. Поняття трудового права. Предмет трудового права: трудові відносини працівників і тісно пов'язані з ними суспільні відносини. Особливості методу трудового права в умовах переходу до ринкових відносин. Сфера дії норм трудового права. Роль та функції трудового права.

Тема 2. Основні принципи трудового права. Поняття і значення основних принципів трудового права. Проблема імплементації принципів міжнародного трудового права у трудове право України. Формулювання і система основних принципів трудового права. Зміст і конкретизація основних принципів трудового права. Принципи, що виражають політику в галузі правового регулювання ринку праці і ефективної зайнятості. Принципи, що визначають застосування умов праці. Принципи, що визначають охорону трудових прав працівників.

Тема 3. Суб'єкти трудового права. Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. Трудова правоздатність. Трудова дієздатність. Правовий статус суб'єктів трудового права, Зміст правового статусу суб'єктів трудового права. Суб'єкт індивідуальних трудових відносин. Працівники як суб'єкти трудового права. Роботодавці як суб'єкти трудового права. Суб'єкти колективних трудових відносин. Профспілки як суб'єкти колективних трудових відносин.

Тема 4. Правовий статус профспілок. Поняття профспілок, їх завдання і функції. Нормативно-правове регулювання їхньої діяльності. Загальна характеристика правового статусу профспілок у трудових відносинах. Класифікація прав профспілок. Захисна функція профспілок: її зміст та форми реалізації. Гарантії прав профспілок і виборних профспілкових працівників. Відповідальність профспілок. Співвідношення прав профспілок, органів громадської самодіяльності на підприємствах (в установах, організаціях), колективу працівників.

Тема 5. Трудові правовідносини. Поняття і система правовідносин у трудовому праві. Поняття трудового правовідношення, його особливості. Відмінність трудового правовідношення від суміжних з ним правовідносин: цивільного, адміністративного, соціального забезпечення. Елементи трудових правовідносин. Суб'єкти трудового правовідношення. Трудова правоздатність та дієздатність громадян, підприємств, установ і організацій в сфері трудового права.

Тема 6. Робочий час і час відпочинку. Поняття робочого часу і значення його правового регулювання. Правові норми робочого часу. Поняття і види робочого тижня, робочого дня і робочої зміни. Нормальна і скорочена тривалість робочого часу, неповний робочий день. Графіки змінності роботи, вахтовий метод роботи, гнучкі графіки роботи. Режим і облік робочого часу, порядок його встановлення. Ненормований робочий день.

Тема 7. Трудова дисципліна. Поняття і значення дисципліни праці, засоби її забезпечення в умовах переходу до ринкових відносин. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Обов'язки працівника, власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу або фізичної особи.

III. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Завдання мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку варіант відповіді й позначте його на аркуші письмової відповіді.

Для особи, яка претендує на зарахування за освітнім ступенем бакалавр (за 100 бальною шкалою):

Оцінку **«відмінно»** (90-100 балів) вступник отримує за умови наявності не менше 27 правильних відповідей із 30 запропонованих тестових завдань.

Оцінку **«добре»** (75-89 балів) вступник отримує за умови наявності не менше 21 правильних відповідей із 30 запропонованих тестових завдань.

Оцінку **«задовільно»** (60-74 балів) вступник отримує за умови наявності не менше 15 правильних відповідей із 30 запропонованих тестових завдань.

Оцінку **«незадовільно»** (1-59 балів) вступник отримує за умови наявності менше 14 правильних відповідей із 30 запропонованих тестових завдань.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Кількість правильних відповідей	Відповідність правильної кількості балів за стобальною шкалою ECTS
A	Відмінно	100-90	30	100
			29	99-97
			28	96-94
			27	93-90
B	Добре	89-82	26	89-88
			25	87-85
			24	84-82
C		81-75	23	81-80
			22	79-77
			21	76-75
D	Задовільно	74-66	20	74-73
			19	72-70
			18	69-66
E		65-60	17	65-64
			16	63-62
			15	61-60
F	Незадовільно	0-59	14	0-59

VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна:

1. Ємельянов В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. Харків : Право, 2018. 142 с.
2. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / За ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. К. : Істина, 2010. 430 с.
3. Кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. А.С. Беницького, В.С. Гуславського, О.О. Дудорова, Б.Г. Розовського. К. : Істина, 2011. 1112 с.
4. Кримінальне право : навчальний посібник / Дудоров О.О., Хавронюк М.І. ; за заг. ред. М.І. Хавронюка. К. : Ваіте, 2014. 944 с.
5. Кримінальне право України : Загальна частина : підручник / Борисов В.І., Тацій В.Я., Тютюгін В.І. та ін. ; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова., В.І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2015. 528 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / За ред. М.І. Мельника, Хавронюка. 5-е вид. перероб. та доп. К. : Юридична думка, 2008. 1216 с.
7. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2 т. Т.1 / за заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. 3-тє вид., перероб. та доп. К. : Алерта ; КНТ ; Центр навчальної літератури, 2009. 964 с.
8. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2 т. Т.2 / за заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. 3-тє вид., перероб. та доп. К. : Алерта ; КНТ ; Центр навчальної літератури, 2009. 624 с.
9. Практикум з кримінального права України (Загальна частина) : навчальний посібник / Ведмідський О.В., Людвіг В.Д., Примаченко В.Ф. та ін. ; за заг. ред. д.ю.н., доц.. В.В. Шаблистоого. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 352 с.
10. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. В.О. Навроцького. К. : Юрінком Інтер, 2013. 713 с.

Додаткова:

1. Андрушко П.П., Стрижевська А.А. Злочини у сфері службової діяльності. К. А.С.К. 2006. 234 с.
2. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. 2004. № 12: Постанови Пленуму Верховного суду України в кримінальних справах. 360 с.
3. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. 2-ге вид. К. : Юрінком Інтер, 2009. 512 с.
4. Питання кримінального права у рішеннях Конституційного суду України / Упорядн.: Брич Л.П., Ясеницький В.Є. Львів : ПАІС, 2004. 92 с.
5. Селецький С.І. Кримінальне право України. Особлива частина: навчальний посібник. К. : Центр Учбової літератури, 2007. 504 с.
6. Судово-практичний коментар до Кримінального кодексу України / упоряд. і авт. передмови Хавронюк М.І. К.: Юрисконсульт, 2008. 550 с.
7. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / Кузнєцов В.В., Савченко А.В. ; за заг. ред. професорів Є.М. Моїсєєва та О.М. Джужи, наук. ред. к.ю.н., доц.. І.А. Вартилицька. 2-е вид., перероб. К. : КНТ, 2007. 300 с.
8. Хавронюк М.І. Довідник з особливої частини Кримінального кодексу України. К. : Істина, 2004. 504 с.